

23 Μαρτίου 1821: Η Απελευθέρωση της Καλαμάτας

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

Επαναστατικός αναβρασμός επικρατούσε στη Μάνη τον Μάρτιο του 1821. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης βρισκόταν στην Καρδαμύλη και οι Φιλικοί είχαν κάμψει τις αντιρρήσεις του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη για το άκαιρο του ξεσηκωμού.

Στα μέσα του μηνός ένα πλοίο φορτωμένο με πολεμοφόδια, σταλμένο από τους Φιλικούς της Σμύρνης, φθάνει στο λιμάνι του Αλμυρού, έξω από την Καλαμάτα. Ο Νικηταράς και ο Αναγνωσταράς με τους άνδρες τους αναλαμβάνουν να μεταφέρουν το πολύτιμο φορτίο σε ασφαλές μέρος.

Οι οθωμανικές αρχές της Καλαμάτας πληροφορούνται το γεγονός και ενεργώντας αφελώς ζητούν να μάθουν από τους προκρίτους το περιεχόμενο του φορτίου και γιατί συνοδεύεται από ενόπλους. Αυτοί τους απαντούν ότι οι ένοπλοι είναι χωρικοί

που συνοδεύουν φορτία λαδιού για το φόβο των ληστών. Ο βοεβόδας της Καλαμάτας Σουλεϊμάν αγάς Αρναούτογλου πείθεται και ζητά τη βοήθεια των Μανιατών, που στέλνουν στην πόλη 150 άνδρες, υπό τον Ηλία Μαυρομιχάλη (20 Μαρτίου).

Από τις 17 Μαρτίου, όμως, οι πρόκριτοι της Μάνης, υπό την αρχηγία του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, είχαν υψώσει τη σημαία της επανάστασης στην Τσίμοβα, σημερινή Αρεόπολη της Λακωνίας. Ο παπάς του χωριού όρκισε και ευλόγησε τα όπλα των καπεταναίων και των παλικάριών τους στην Εκκλησία των Ταξιάρχων. Οι ατίθασοι Μανιάτες ξεκίνησαν την Επανάσταση, οκτώ μέρες πριν από τη συμβατική της έναρξη.

Αμέσως μετά, ο Κυριακούλης Μαυρομιχάλης και ο Γιατράκος ξεκινούν για τον Μιστρά και τη Μονεμβασιά, ενώ ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης με 2.000 άνδρες για την Καλαμάτα. Εν τω μεταξύ, στο άλλο άκρο της Πελοποννήσου σημειώνεται η πρώτη επαναστατική ενέργεια του Αγώνα, με την πολιορκία των Καλαβρύτων (21 Μαρτίου), την οποία υπερασπίζεται για λογαριασμό των Οθωμανών ένας άλλος Αρναούτογλου, ο Ιμπραήμ.

Οι Μανιάτες φθάνουν έξω από την Καλαμάτα στις 22 Μαρτίου και καταλαμβάνουν τους γύρω λόφους. Τότε μόνο ο αγάς της πόλης κατανοεί τι συμβαίνει. Είναι αργά για να διαφύγει στην Τριπολιτσά, καθώς η Καλαμάτα είναι ολόγυρα αποκλεισμένη και αποφασίζει να αντιτάξει άμυνα με τους Τούρκους της πόλης. Όταν το πρωί της 23ης Μαρτίου 1821 οι επαναστάτες εισέρχονται στην Καλαμάτα, ο Ηλίας Μαυρομιχάλης ζητά από τον Αρναούτογλου να παραδοθεί, τονίζοντάς του το μάταιο της προσπάθειάς του.

Πράγματι, ο αγάς παραδίδει στους επαναστάτες με πρωτόκολλο την πόλη και τον τουρκικό οπλισμό. Το μεσημέρι, μπροστά από την εκκλησία των Αγίων Αποστόλων και μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα, οι ιερείς ευλογούν τις σημαίες και ορκίζουν τους αγωνιστές.

Επακολούθησε σύσκεψη των οπλαρχηγών, που αποφάσισαν τη δημιουργία μιας επαναστατικής επιτροπής, την οποία ονόμασαν «Μεσσηνιακή Γερουσία», για τον καλύτερο συντονισμό του αγώνα. Η ηγεσία της ανατέθηκε στον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, που έφερε τον τίτλο Αρχιστράτηγος του Σπαρτιατικού και Μεσσηνιακού στρατού. Την ίδια μέρα, η «Μεσσηνιακή Γερουσία», με Προκήρυξή της προς την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη, γνωστοποιεί ότι οι έλληνες ξεσηκώθηκαν για την ελευθερία τους.

2. Προσδοκώμενος γὰρ τοῖς ἀγαπῶνται αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν, σὺν
τοῦ πατρὸς βασιλεὺς ὁ οὐρανῶν, Ἰησοῦς Χριστὸς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ
ἐκείνου.

[illegible][illegible]

Η Προκήρυξη της «Μεσσηνιακής Γερουσίας».

Το κείμενο της Προκήρυξης, το πρωτότυπο της οποίας σώζεται στα αρχεία του Foreign Office (βρετανικού Υπουργείου Εξωτερικών), είναι το εξής:

Προειδοποιήσεις εις τας Ευρωπαϊκάς Αυλὰς, εκ μέρους του φιλογενούς αρχιστρατήγου των Σπαρτιατικών στρατευμάτων Πέτρου Μαυρομιχάλη και της Μεσσηνιακής Συγκλήτου.

Ο ανυπόφορος ζυγός της Οθωμανικής τυραννίας εις το διάστημα ενός και επέκεινα αιώνος, κατήντησεν εις μίαν ακμήν, ώστε να μην μείνη άλλο εις τους δυστυχείς Πελοποννησίους Γραικούς, ει μη μόνον πνοή και αυτή δια να ωθή κυρίως τους εγκαρδίους των αναστεναγμούς.

Εις τοιαύτην όντες κατάστασιν στερημένοι από όλα τα δίκαιά μας, με μίαν γνώμην ομοφώνως απεφασίσσαμεν να λάβωμεν τα άρματα, και να ορμήσωμεν κατά των τυράννων. Πάσα προς αλλήλους μας φατρία και διχόνοια, ως καρποί της τυραννίας απερρίφθησαν εις τον βυθόν της λήθης, και άπαντες πνέομεν πνοήν ελευθερίας.

Αι χείρες ημών αι δεδεμέναι μέχρι του νυν από τας σιδηράς αλύσσους της βαρβαρικής τυραννίας, ελύθησαν ήδη, και υψώθηκαν μεγαλοψύχως και έλαβον τα όπλα προς μηδενισμόν της βδελυράς τυραννίας.

Οι πόδες ημών οι περιπατούντες εν νυκτί και ημέρα εις τας εναγκαρεύσεις τας ασπλάγχνους τρέχουν εις απόκτησιν των δικαιωμάτων μας. Η κεφαλή μας η κλίνουσα τον αυχένα υπό τον ζυγόν τον απετίναξε και άλλο δεν φρονεί, ει μη την Ελευθερίαν.

Η γλώσσα μας η αδυνατούσα εις το να προφέρη λόγον, εκτός των ανωφελών παρακλήσεων, προς εξιλέωσιν των βαρβάρων τυράννων, τώρα μεγαλοφώνως φωνάζει και κάμνει να αντηχή ο αήρ το γλυκύτατον όνομα της Ελευθερίας.

Εν ενί λόγω απεφασίσσαμεν, ή να ελευθερωθώμεν, ή να αποθάνωμεν. Τούτου ένεκεν προσκαλούμεν επιπόνως την συνδρομήν και βοήθειαν όλων των εξευγενισμένων Ευρωπαϊών γενών, ώστε να δυνηθώμεν να φθάσωμεν ταχύτερον εις τον Ιερόν και δίκαιον σκοπόν μας και να λάβωμεν τα δίκαιά μας.

Να αναστήσωμεν το τεταλαιπωρημένον Ελληνικόν γένος μας. Δικαίω τω λόγω η μήτηρ μας Ελλάς, εκ της οποίας και υμείς εφωτίσθητε, απαιτεί ως εν τάχει την φιλόανθρωπον συνδρομήν σας, και ευέλπιδες, ότι θέλει αξιωθώμεν, και ημείς θέλομεν σας ομολογή άκραν υποχρέωσιν, και εν καιρώ θέλομεν δείξη πραγματικώς την υπέρ της συνδρομής σας ευγνωμοσύνην μας.

1821 Μαρτίου 23 εν Καλαμάτα. Εκ του Σπαρτιατικού Στρατοπέδου

Πέτρος Μαυρομιχάλης, αρχιστράτηγος του Σπαρτιατικού και Μεσσηνιακού στρατού.

